

Aan de gemeenteraad

Datum : 9 juni 2020
Zaaknummer : 442929
Contactpersoon : Matthijs Kleij
Telefoonnummer : 026 3772178

Onderwerp: Rookvrije Generatie

Geachte voorzitter en leden,

Rookvrij opgroeien willen wij vanzelfsprekend maken. Dat is niet voor niets. Meer mensen in Nederland sterven aan de gevolgen van roken dan door drank- en drugsgebruik, misdaad en verkeer bij elkaar. Ieder kind dat geboren wordt, moet de kans krijgen om volledig rookvrij op te groeien. Dit kan in een rookvrije omgeving met goede voorbeelden om zich heen.

In het Nationaal Preventieakkoord, als ook in het plan Gezond en Fit, dat ter behandeling naar uw raad is gestuurd, is een rookvrije generatie een belangrijk speerpunt. De punten van uw motie 19M137 zijn opgenomen in het plan Gezond en Fit en deze motie wordt met dit plan afgedaan. Wij informeren u met deze raadsbrief alvast wat we al doen en voornemens zijn te doen omdat het plan Gezond en Fit, gezien de coronacrisis, naar alle waarschijnlijkheid pas later wordt geagendeerd.

Ons huidige rookbeleid faciliteert voorlichting aan jongeren op scholen. Dit wordt uitgevoerd door Iriszorg. De GGD adviseert de scholen om structureel te werken aan gezondheid en aan een gezonde leefstijl van leerlingen. De eerste stappen naar rookvrije gebieden waar vooral kinderen komen zijn al gezet. In de perspectiefnota wordt een voorstel aan uw raad gedaan om middelen beschikbaar te stellen ter bevordering van een rookvrije generatie. In deze raadsbrief gaan we specifieker in op de uitvoering van dit onderdeel van 'Gezond en Fit'.

Plan Gezond en Fit 'Rookvrije Generatie'

Met dit plan willen we bereiken dat:

Kinderen die vanaf nu worden geboren:

- Doorlopen het liefst al een rookvrije zwangerschap;
- Gaan naar een rookvrije kinderboerderij, kinderopvang en school;
- Spelen in rookvrije speeltuinen;
- Sporten op een sportvereniging/ -accommodatie waar niet gerookt wordt in de buurt van kinderen.

Dit willen we bereiken door, naast landelijke campagnes en inzet, lokaal in te zetten op:

Datum : 9 juni 2020
Zaaknummer : 442929
Pagina : 2

1. Sportaccommodaties in Arnhem zijn rookvrij (sportparken, sporthallen, gymzalen en playgrounds)

Sportaccommodaties gemeente/sportbedrijf rookvrij

De Arnhemse sportparken, sporthallen, gymzalen en playgrounds zijn al enige tijd rookvrij. In de praktijk betekent dit dat er op de accommodaties in ieder geval niet wordt gerookt in de nabijheid van kinderen en dat veel sportaccommodaties daadwerkelijk rookvrij zijn. Idealiter wordt er helemaal niet meer gerookt, maar wij merken in de praktijk dat dit niet bij elke vereniging even makkelijk is te realiseren. Wij willen deze verenigingen ondersteunen in het zetten van de wenselijke stappen, opdat we zo snel mogelijk tot rookvrije accommodaties komen.

Overige accommodaties met subsidierelatie

Sportaccommodaties die niet van de gemeente Arnhem zijn of worden beheerd door het Sportbedrijf, maar wel subsidie ontvangen van de gemeente (zoals bijvoorbeeld Zwembad Klarenbeek), zijn (nog) niet rookvrij. We bekijken de mogelijkheden om in de subsidievoorwaarden op te nemen dat ook deze accommodaties rookvrij moeten worden.

Rookvrije speeltuinen

Het verzoek van het amendement van 6 november 2017 om rookvrije zones in te voeren bij speeltuinen en sportparken is deels uitgevoerd. De sportaccommodaties (sportparken, sporthallen, gymzalen en playgrounds) kwamen eerder in deze brief al aan bod en de speeltuinen worden rookvrij gemaakt. In goed overleg met de Teams Leefomgeving zijn we voornemens tegels te plaatsen (van rookvrije generatie) bij 499 speeltuinen die de gemeente in beheer heeft. Voor het plaatsen van de benodigde tegels is een bedrag van € 120.000,00 nodig. Deze middelen maken deel uit van de voorstellen in de perspectiefnota.

Deze tegels worden ook gebruikt bij bijvoorbeeld zwembad De Grote Koppel. Hiermee wordt gemarkeerd dat roken niet wenselijk is, waardoor mensen elkaar daarop kunnen aanspreken. Wij verwachten hiermee ook een groter effect te realiseren, dan bijvoorbeeld het verbieden van roken. In de praktijk zou handhaving ingewikkeld worden, omdat dit veel handhavingscapaciteit vergt. Zelfs als de capaciteit ervoor aanwezig zou zijn, is het praktisch haast onuitvoerbaar met 499 speelplaatsen in onze stad.

2. We geven voorlichting aan zwangere vrouwen over de risico's van roken

De gevolgen van roken tijdens de zwangerschap zijn groot, zowel op de korte termijn (o.a. groeivertraging en vroeggeboorte) als op de lange termijn (o.a. leerproblemen en hart- en vaatziekten). Zowel de partners in de geboortezorg (1e en 2e lijns verloskundigen en kraamzorg) als de jeugdartsen en -verpleegkundigen van de GGD/JGZ (jeugdgezondheidszorg) geven voorlichting en advies aan zwangere vrouwen en jonge ouders over de risico's van roken op de baby en het belang van een goede start van de baby.

GGD/JGZ

Vanuit de GGD/JGZ gebeurt dat in de gesprekken die de jeugdartsen en -verpleegkundigen voeren met de (aanstaande) jonge ouder(s) tijdens pre- en postnatale huisbezoeken en tijdens de consulten op het

Datum : 9 juni 2020
Zaaknummer : 442929
Pagina : 3

consultatiebureau na de zwangerschap. De GGD geeft ook voorlichting over het belang van stoppen met roken op zijn website, in de folder 'Rookvrij zwanger' en tijdens de cursus 'Baby op komst', georganiseerd door verloskundigenpraktijken in de regio. Daarnaast krijgt de pilot 'Bevallen&Rijnstate' in 2020 een vervolg. Dit betreft 5 informatiedagen voor aanstaande ouders in ziekenhuis Rijnstate in Arnhem, waar de GGD aan deelneemt in de vorm van een workshop over het belang van een gezonde zwangerschap. Roken is ook hier vanzelfsprekend onderwerp van gesprek.

Geboortezorg

Het Verloskundigen Samenwerkings Verband (VSV) in Arnhem, bestaande uit verloskundigenpraktijken, het ziekenhuis (gynaecologen) en de kraamzorg, hebben een gezamenlijke werkwijze opgesteld in de aanpak van roken voor, tijdens en na de zwangerschap. Dit VSV-beleid is erop gericht om tabaksgebruik bij de zwangere zeer te ontmoedigen. Vanaf het eerste consult bij de verloskundige wordt uitleg gegeven over de risico's van roken op de baby, geadviseerd te stoppen met roken en gepeild of er motivatie is om te stoppen met roken. Als dat laatste het geval is, dan wordt eventueel doorverwezen naar de huisarts voor een ondersteunende 'stoppen-met-roken-interventie'. Het rookgedrag van de zwangere of jonge ouder(s) blijft onderwerp van gesprek tijdens de zwangerschap. Ook tijdens de voorlichtings-bijeenkomsten van de verloskundigenpraktijken worden de risico's van roken en het belang van een goede start met aanstaande ouders besproken.

3. We geven voorlichting aan jongeren op school over de risico's van roken

Iriszorg heeft aandacht voor een goed lesaanbod (gemaakt door deskundig personeel op gebied van middelenkennis), het signaleren en begeleiden van jongeren én het betrekken van ouders als het gaat om (regels t.a.v.) alcohol, drugs, roken en gamen. Dit gaat dus verder dan enkel voorlichting over de risico's van roken.

Jongeren die experimenteren met middelengebruik op school krijgen niet alleen voorlichting over genotmiddelen en het gebruik daarvan, maar ze kunnen ook een vangnet vinden op het moment dat het gebruik tot problemen leidt.

De integrale aanpak van Iriszorg heeft de naam 'Helder op school' en is onderdeel van de Gezonde school, het landelijk initiatief voor verbetering van gezondheid op scholen. In het basisonderwijs beperkt Iriszorg zich tot groep 8, maar dan alleen voor het thema gamen. Op de middelbare school wordt in bredere zin ingezet op voorlichting over middelengebruik, waaronder roken.

Deze aanpak continueren we zoals hierboven beschreven.

4. We sluiten een Arnhems convenant voor een rookvrije generatie met relevante partijen

Partnerschap Alliantie Nederland Rookvrij (ANR)

De Alliantie Nederland Rookvrij is een netwerkorganisatie. De stappen op weg naar een Rookvrije Generatie die worden gezet door de drie gezondheidsfondsen (Hartstichting, KWF Kankerbestrijding en Longfondsen) die achter de alliantie zitten gaan onverminderd door en zullen voor een groot deel in coalities binnen het netwerk plaatsvinden. Zij blijven het merk Rookvrije Generatie vanuit de strategie van de routekaart 'Op weg naar een Rookvrije Generatie' beheren en ondersteunen. Het merk blijft dus

Datum : 9 juni 2020
Zaaknummer : 442929
Pagina : 4

onverminderd beschikbaar voor alle activiteiten die bijdragen aan het realiseren van ons gezamenlijk doel.

Convenant

Wij werken al samen met meerdere partners op dit thema, zoals Menzis, het onderwijs, GGD Gelderland-Midden, Iriszorg, Verloskundigenpraktijken en Ziekenhuis Rijnstate. Een samenhangende aanpak op meerdere factoren zoals in Nijmegen werkt beter dan losse maatregelen om een brede beweging in de stad te kunnen maken. Naar het voorbeeld van Nijmegen, willen we de samenwerking met partners intensiveren en een Arnhems convenant sluiten.

Tot slot

Financieel heeft alleen het plaatsen van de ontmoedigingstegels bij 499 speelplaatsen consequenties. Voor het plaatsen van de benodigde is een bedrag van € 120.000,00 nodig. Deze middelen maken deel uit van de voorstellen in de perspectiefnota. Voor de overige zaken die in deze raadsbrief zijn benoemd geldt dat we ons onverminderd inzetten om tot een rookvrije generatie te komen.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,